

การพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐศาสตร์การศึกษาของ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

The Development of Potential in Educational Economics of
Rajamangala University of Technology Thanyaburi

¹นาถรพี ตันโซ และ ²กฤษดา เขียววัฒนสุข

¹Nartraphee Tancho and ²Krisada Chienwattanasook

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

Email: ¹nartraphee@rmutt.ac.th, ²krisada_c@rmutt.ac.th

Received January 21, 2022; Revised February 22, 2022; Accepted March 15, 2022

บทคัดย่อ

การกระจายโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยยังคงมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งการวิจัยนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐศาสตร์การศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และเพื่อเสนอโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตปราจีนบุรี โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพและทำการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ จากการสัมภาษณ์กลุ่มจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับจังหวัด และข้อมูลทุติยภูมิ จากข้อมูลงานวิจัยและรายงานจากหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า ศักยภาพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่มีอยู่จะสามารถดำเนินการสนับสนุน ส่งเสริม รวมถึงการพัฒนาพื้นที่ตามความต้องการในแต่ละด้าน ที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนต้องการ ซึ่งอาจดำเนินการในรูปแบบของการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศ (COE) หรือศูนย์การเรียนรู้ หรือศูนย์การพัฒนาความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยใช้ศักยภาพและความเชี่ยวชาญของแต่ละคณะ ทั้งนี้จัดตั้งวิทยาเขตปราจีนบุรี เป็นการตอบโจทยความต้องการที่หลากหลายในพื้นที่อย่างครอบคลุม ซึ่งวิทยาเขตปราจีนบุรี จะเป็นอีกหนึ่งกลไกในการพัฒนาศักยภาพกำลังคน ส่งเสริมการเพิ่มรายได้ ในขณะที่เดียวกันยังเป็นการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาในระดับจังหวัด ระดับภูมิภาคและระดับประเทศได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: การพัฒนาศักยภาพ; เศรษฐศาสตร์การศึกษา; มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Abstract

The distribution of educational opportunities at the higher education level in Thailand is still required for the county's development. This research aimed to study the development of potential in educational economics of Rajamangala University of Technology Thanyaburi and to propose the establishment project of Rajamangala University of Technology Thanyaburi Prachinburi Campus. This study used qualitative research methods and collected primary data from the group interviewed of the interested parties at the provincial level. Then, collecting the secondary data from the research information and the reports from each unit, they found that the existing potential of Rajamangala University of Technology Thanyaburi will be able to support and encourage including the development according to the requirements of each sections that the interested parties from both the government sector and the private sector required. Which may operate in the form of a Center of Excellence (CEO) establishment or Education Center or a Specialization Development Center by using the abilities and skills of each faculty. However, the establishment of Prachinburi Campus will provide a comprehensive response of local which Prachinburi Campus will also be one of the mechanisms in the development of potential manpower, encourage revenue increase, and at the same time, be in line with the strategic development at the provincial level, regional level, and national level very well.

Keywords: Potential Development; Educational Economic; Rajamangala University of Technology Thanyaburi

บทนำ

สถาบันการศึกษาโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยมีบทบาทมากขึ้นในยุคของเศรษฐกิจฐานความรู้ แต่ในช่วงเวลาที่ผ่านมาสถาบันการศึกษายังมีบทบาทน้อยในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น แต่การศึกษาวิจัยเพื่อค้นหาองค์ความรู้หรือนวัตกรรมนั้นเป็นนโยบายที่ภาครัฐรวมถึงภาคเอกชนให้ความสำคัญอย่างยิ่ง จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ที่มีจุดมุ่งหมายในการวางรากฐานความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืน สร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตและบริการเดิม และขยายสู่ฐานใหม่โดยการใช้นวัตกรรมที่มีความเข้มข้นมากขึ้น รวมถึงให้ความสำคัญกับผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับการพัฒนาศักยภาพเพื่อสร้างชุมชนให้เกิดสังคมที่มีคุณภาพ มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้ ด้วยเป้าหมายที่มุ่งการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม การลดความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้และความยากจน ประกอบ

กับการเน้นที่ยุทธศาสตร์ด้านการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม การพัฒนาภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ แต่การพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้นจำเป็นต้องเริ่มจากภาคการศึกษา เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม และการวิจัย เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและความรู้ เป็นการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ฝ่ายการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (Office of National Economic and Social Development, 2017)

การพัฒนาศักยภาพเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยการมุ่งไปที่การยกระดับคุณภาพทางการศึกษา ถือเป็นภารกิจสำคัญและอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ ซึ่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีได้มีบทบาทสำคัญในการร่วมพัฒนาท้องถิ่นและในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง ซึ่งเป็นหนึ่งในวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญของมหาวิทยาลัย ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ 2 คือกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม (Technology & Innovation) ที่มีภารกิจสำคัญที่มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาบุคลากรตามความต้องการของอุตสาหกรรม สร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมตามทิศทางและจุดเน้นของประเทศ เมื่อพิจารณาบทบาทในมุมมองเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีจะต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในการจัดการศึกษา เพื่อผลิตคนที่มีความรู้และมีทักษะในการทำงาน ซึ่งถือเป็นการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ด้วยความพร้อมทางด้านทรัพยากรประกอบกับศักยภาพของมหาวิทยาลัยในปัจจุบันนั้นสามารถตอบโจทย์กับความต้องการของผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในพื้นที่ อันจะนำไปสู่การกำหนดเป็นยุทธศาสตร์และประเด็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในพื้นที่เพื่อทำให้สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจของท้องถิ่นได้ด้วยตนเองในอนาคต

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐศาสตร์การศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และเพื่อเสนอโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตปราจีนบุรี ซึ่งจังหวัดปราจีนบุรี ยังคงมีช่องว่างในการพัฒนาอีกมาก การจะพัฒนาจังหวัดให้มีศักยภาพทั้งภาคการผลิต ภาคเกษตรกรรม การค้า อุตสาหกรรม แหล่งท่องเที่ยว การขนส่งและโลจิสติกส์ แพทย์แผนไทย จะทำให้ความศักยภาพทางการแข่งขันของจังหวัดสูงขึ้น และช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นการพัฒนาตั้งแต่ระดับพื้นฐานตั้งแต่ภาคการศึกษา จะเป็นเสาหลักในการพัฒนาให้ประชาชนมีทักษะและองค์ความรู้ ทั้งทางด้านวิชาการที่เหมาะสมและการปฏิบัติที่ถูกต้อง ทั้งนี้ จังหวัดปราจีนบุรี มีประชากรทั้งสิ้น 467,453 คน โดยประชากรทั้งหมดเป็นผู้อยู่ในวัยทำงานหรืออายุ 15 ปีขึ้นไปจำนวน 377,233 คน คิดเป็นร้อยละ 80.70 ขณะที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีจำนวน 90,220 คน คิดเป็นร้อยละ 19.30 สำหรับระดับการศึกษาของผู้มีงานทำ ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาจำนวน 103,975 คน คิดเป็นร้อยละ 38.58 (Provincial Labour Office Prachinburi, 2017) จึงทำให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดตั้ง “วิทยาเขตปราจีนบุรี”

เพื่อเป็นอีกหนึ่งกลไกในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนช่วยยกระดับศักยภาพแรงงานเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมเป้าหมายและการขยายตัวของระเบียงเศรษฐกิจชายฝั่งภาคตะวันออกของประเทศ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐศาสตร์การศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และเพื่อเสนอโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตปราจีนบุรี ซึ่งจังหวัดปราจีนบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

เศรษฐศาสตร์การศึกษา (Education Economics) นั้นหมายถึง การลงทุนทางการศึกษา (Education Investment) ที่ถือว่ามีมูลค่ามากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับการลงทุนอื่น ซึ่งการลงทุนทางการศึกษาไม่เพียงแต่สร้างผลตอบแทนต่อผู้เรียน (Private Return) จากการสร้างโอกาสในการทำงานที่ดี มีรายได้ที่สูงขึ้นจากการทำงานและช่วยให้ผู้เรียนมีสถานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นเท่านั้น แต่การลงทุนทางการศึกษายังสามารถสร้างผลตอบแทนทางสังคม (Social Return) ได้อย่างชัดเจน เนื่องจากการที่ประชาชนในประเทศที่มีการศึกษาที่ดีขึ้น จะช่วยส่งเสริมให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้า มีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น และช่วยสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของประชากร (Well-being) ของประเทศในระยะยาว (Pholpirul, 2015)

จากนโยบายและยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ.2563-2580 (ฉบับย่อ) ได้อธิบายว่า “เศรษฐศาสตร์การศึกษา หมายถึง การศึกษาผลกระทบและผลลัพธ์ทางการศึกษาในด้านการลงทุนทางการศึกษา การพิจารณาต้นทุนและการจัดหาทุน การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในการจัดการศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการผลิตคนที่มีความรู้และมีทักษะในการทำงาน เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดรายได้ เกิดการจ้างงาน ซึ่งเป็นผลมาจากคุณภาพการศึกษา และที่สำคัญยังเป็นการสะสมทุนมนุษย์ (Human capital) ผ่านระบบการศึกษาอีกด้วย” (Rajamangala University of Technology Thanyaburi, 2020) เมื่อพิจารณาเศรษฐศาสตร์การศึกษาในระบบเศรษฐกิจแบบง่ายที่ประกอบด้วยครัวเรือนและธุรกิจ คนคือตัวแทนของครัวเรือน ซึ่งมีความต้องการที่จำเป็นหลายอย่าง โดยเฉพาะการศึกษา จะได้รับการตอบสนองจากสถาบันการศึกษาซึ่งทำหน้าที่อุปทาน เมื่อพิจารณาในมุมธุรกิจ สินค้าและบริการต่าง ๆ จะมีปัจจัยการผลิต คือ แรงงานและผู้ประกอบการ ซึ่งก็คือคนที่ได้รับการศึกษาในแต่ละระดับ มีความรู้ความชำนาญต่างกันไปตามการศึกษาและประสบการณ์ โดยสถาบันการศึกษาจะผลิตกำลังคนเท่าใดต้องคำนึงถึงความต้องการจ้างงาน ครัวเรือนจะลงทุนเท่าใดก็ขึ้นอยู่กับความคาดหวังของรายได้ การศึกษาจึงสัมพันธ์กับงานและรายได้ การจะจัดการศึกษาอย่างไร สถาบันการศึกษาต้องเตรียมการเพื่อสนองความต้องการของครัวเรือน คน และสังคม และการวางแผน

การศึกษาจะต้องคำนึงถึงการจ้างงานและการว่างงาน เพราะการศึกษาในทางเศรษฐศาสตร์ คือ การลงทุนในทุนมนุษย์ด้วยความคาดหวังว่าจะได้รายได้เพิ่มขึ้นในอนาคต

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540–2544) จนถึงฉบับที่ 12 (2560–2564) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของคนเพื่อสนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศเป็นสำคัญ โดยหลักสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ จะต้องพัฒนาความรู้และประสบการณ์ด้านวิชาการ การฝึกอบรมความรู้ที่ทันสมัยรวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่กันไป (Chantawong et al., 2019) การทำให้ประเทศไทยก้าวไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง และมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพสูง โดยเฉพาะคนหรือทรัพยากรมนุษย์นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและมีความจำเป็นมากที่สุดเพราะเป็นแหล่งความรู้และกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ (Chularut, 2018) มหาวิทยาลัยจึงถือเป็นหน่วยงานสำคัญที่จะต้องแสดงบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

จากงานวิจัยในอดีตเชื่อว่าการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในหลักสูตรและชั้นเรียนของการเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการสร้างธุรกิจของตนเองอย่างมีนัยสำคัญ การศึกษาเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลและส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาและเชื่อมั่นในตนเองในการเริ่มต้นธุรกิจของตนเอง (Tessema, 2012) นักวิจัยหลายท่าน พบว่าการเป็นผู้ประกอบการจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วยการมีส่วนร่วมจากของมหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษา มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมผู้ประกอบการ จากการให้การศึกษาก็เกี่ยวข้องและสนับสนุนให้เกิดอิทธิพลต่อความตั้งใจของผู้เรียน บทบาทของมหาวิทยาลัยในการจัดการศึกษาจะสนับสนุนนักศึกษาและผู้เรียน มีความคิดในการเริ่มต้นและจัดตั้งธุรกิจใหม่เพื่อก้าวสู่การเป็นผู้ประกอบการ (Romero & Petrescu, 2011)

Refrigeri & Alendri (2014) ได้เสนอว่าการวิจัยที่บูรณาการเศรษฐศาสตร์การศึกษา นั้นมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้วิชาการสร้างแนวทางแก้ไขในเชิงเศรษฐศาสตร์ด้วยการศึกษา ทั้งในแง่ของผลประโยชน์และต้นทุนส่วนบุคคลและผลประโยชน์โดยรวมต่อสังคม เพื่อเชื่อมโยงสถาบันการศึกษาเข้ากับเศรษฐกิจโลกซึ่งจะทำให้สามารถมองเห็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้เกิดทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพและสามารถทำงานได้ในสังคม นอกจากนี้ Holden & Aslam (2014) ยังเสนอว่า การศึกษามีความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนทั้งในระดับตัวบุคคลและระดับประเทศชาติ นอกจากนี้ การศึกษายังเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์และยังมีอิทธิพลต่อสังคมในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Psacharopoulos & Patrinos (2004) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับทุนมนุษย์และอัตราผลตอบแทน (Human capital and rates of return) พบว่า เศรษฐศาสตร์การศึกษา ประกอบไปด้วย ผลตอบแทนการลงทุนด้านคุณภาพการศึกษา (Returns to investment in education quality) ที่เป็นการวัดในเชิงปริมาณ เช่น รายได้ และเชื่อมโยงเข้ากับการวัดเชิงคุณภาพของสถานศึกษา เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่อมาผลตอบแทนการลงทุนในการฝึกอบรม (Returns to investment in training) ผลกระทบภายนอก (Externalities) และ การกำกับดูแลและความรับผิดชอบ

(Governance and accountability) ทั้งนี้ Jarinto, Jermstittiparsert & Chienwattanasook (2019) พบว่า “บทบาทของมหาวิทยาลัย” มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างนวัตกรรมกับความโน้มเอียงในการเป็นผู้ประกอบการ

กล่าวโดยสรุป หากมหาวิทยาลัยต้องการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจศาสตร์การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนทางการศึกษา ผ่านการจัดตั้งวิทยาเขตปราจีนบุรี ซึ่งไม่เพียงแต่สร้างผลตอบแทนต่อผู้เรียน แต่ยังช่วยสร้างผลตอบแทนทางสังคม มหาวิทยาลัยต้องเตรียมการเพื่อสนองความต้องการของชุมชน สังคม และภาคอุตสาหกรรม โดยวางแผนการการจัดการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรจะต้องคำนึงถึงการจ้างงานและการว่างงาน เพราะความคาดหวังจากการลงทุนในทุนมนุษย์นั้นจะต้องช่วยสร้างได้รายได้ให้เพิ่มขึ้นในอนาคต และทรัพยากรมนุษย์นั้นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ มหาวิทยาลัยจึงถือเป็นหน่วยงานสำคัญที่จะต้องแสดงบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ซึ่งจังหวัดปราจีนบุรียังคงมีช่องว่างในการพัฒนาอีกมาก ดังนั้น การศึกษาศักยภาพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในการจัดตั้งวิทยาเขตปราจีนบุรี ที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมากนั้น จะต้องมีการลงทุนที่คุ้มค่าโดยพิจารณาจากศักยภาพในด้านต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีมีอยู่ และการดำเนินการนั้นจะต้องก่อให้เกิดผลตอบแทนที่คุ้มค่าแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และช่วยทำให้ศักยภาพทางการแข่งขันของจังหวัดปราจีนบุรีสูงขึ้น

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และอุตสาหกรรมในจังหวัดปทุมธานี นครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว รวมถึงแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ลำดับถัดมาทำการวิเคราะห์สภาวะการแข่งขันในอุตสาหกรรม (Five Force Analysis) จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับจังหวัด ระดับพื้นที่ และนิคมอุตสาหกรรม ประกอบด้วย หัวหน้าส่วนราชการทุกส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจทุกแห่งทุกหน่วยงาน นายอำเภอ ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดปราจีนบุรี ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดปราจีนบุรี ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดปราจีนบุรี ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดปราจีนบุรี ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและหัวหน้าหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็น ณ โรงแรม ทวาราวดี รีสอร์ท อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อเก็บข้อมูลความ ซึ่งแบ่งการสนทนากลุ่มเป็น 4 กลุ่มหลัก คือ 1) ความต้องการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ พาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม 2) ความต้องการพัฒนาในด้านสังคมและวัฒนธรรม 3) ความต้องการการพัฒนาในด้านการศึกษา และ 4) ความต้องการการพัฒนาในด้านเกษตรกรรมและการ

ห้องเที่ยว โดยมีผู้เข้าร่วมในการสนทนากลุ่มทั้งสิ้น มากกว่า 40 ท่าน นอกจากนี้ยังทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาศักยภาพภายในของแต่ละคณะในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยได้ทำการเชิญผู้บริหารระดับคณะ จากทั้ง 10 คณะ และ 1 วิทยาลัย ซึ่งได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะบริหารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน และวิทยาลัยการแพทย์แผนไทย มาร่วมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางในการแสดงบทบาทและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยฯ ในการตอบโจทย์ความต้องการที่ได้ทำการรวบรวมจากการจัดสัมมนาฯ รับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับพื้นที่และระดับจังหวัด

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

จุดแข็ง (Strengths) คือ การเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ที่ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2518 มีบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุน มากกว่า 2,000 คน และมีความพร้อมในด้านการจัดการเรียนการสอนที่ได้มาตรฐานการศึกษาที่มีคุณภาพและศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เน้นการผลิตบัณฑิต นักปฏิบัติ ระดับปริญญาตรี-โท-เอก จำนวน 10 คณะและ 1 วิทยาลัย

นอกจากนี้ยังมีความพร้อมในเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อรองรับความต้องการในอนาคตอีกด้วย จากรายงานผลการสำรวจของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (2557) พบว่า อัตราส่วนการมีงานทำของนักศึกษาที่จบการศึกษา ในปี 2558 สูงถึงร้อยละ 80.40 ซึ่งสูงกว่าตัวบ่งชี้ตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 โดยเป็นผลจากจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน และมหาวิทยาลัยมีความร่วมมือกับสถานประกอบการ ทั้งสถานประกอบการชั้นนำและธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สภาวิชาชีพ หอการค้าและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย จึงทำให้นักศึกษาที่จบจากมหาวิทยาลัย มีโอกาสได้งานทำสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน นอกจากนี้มหาวิทยาลัยได้รับการจัดสรรงบประมาณมากกว่า 1,290 ล้านบาท

จุดอ่อน (Weaknesses) ถึงแม้ว่ามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จะเปิดการเรียนการสอนมาเป็นเวลานานมากกว่า 45 ปี แต่ยังมีจุดอ่อนที่สำคัญคือ มหาวิทยาลัยไม่ได้รับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยให้อยู่ในกลุ่ม 30 อันดับแรก ทั้งจากผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยระดับประเทศ ระดับเอเชีย และระดับโลก ซึ่งเป็นจุดอ่อนเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยที่ติดอันดับมหาวิทยาลัยชั้นนำ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยอื่นที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง

โอกาส (Opportunities) จากแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ให้ความสำคัญกับคุณภาพการศึกษาในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ปรับปรุงหลักสูตรให้ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์มากกว่าการท่องจำ โดยมีแนวทางการพัฒนาหลักสูตร เนื้อหาสาระ สื่อการเรียนการสอน กระบวนการวัดและประเมินผลให้ทันกับความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงวิทยาการ ซึ่งสนับสนุนให้

มหาวิทยาลัยมีโอกาพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนการพัฒนาดังกล่าว เข้าสู่ยุทธศาสตร์วาระเร่งด่วนของมหาวิทยาลัย ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการด้านต่าง ๆ เช่น การวิจัย การเข้าสู่ความเป็นนานาชาติและการบริหารจัดการที่จะนำไปสู่มหาวิทยาลัยในกำกับในอนาคต ทั้งนี้ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สร้างอาชีพ สร้างความสมานฉันท์และความมั่นคงของประเทศ และจากแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด 4 ปี (พ.ศ. 2557-2560) จัดให้กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดสมุทรปราการ มีจุดยืนทางยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมด้านการเป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุน การคมนาคม และการค้าภาคตะวันออกของไทยสู่อินโดจีนและตลาดโลก แหล่งผลิตสินค้าเกษตรมาตรฐานสากล ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของทางมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นในการเปิดเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร เพื่อรองรับการเกษตรสมัยใหม่และอุตสาหกรรมเกษตร อันเป็นการส่งเสริมพัฒนาทักษะด้านอาชีพให้แก่คนในชุมชนสามารถประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับพื้นที่ ประกอบกับจำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่การศึกษามีอัตราการศึกษาต่อจำนวน ร้อยละ 49.24 เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐ และที่เหลือร้อยละ 37.51 ออกไปเป็นลูกจ้างในภาคอุตสาหกรรม นอกจากนี้การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทำให้มีการส่งเสริมความร่วมมือกันทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ การติดต่อสื่อสารและการเดินทางที่สะดวกมากขึ้น ช่วยกระตุ้นโอกาสในการลงทุนของภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ และการเป็นพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว ที่ตั้งอยู่ติดกับจังหวัดปราจีนบุรี

นอกจากนี้ จังหวัดปราจีนบุรี ยังมีการลงทุนจำนวนมาก ทั้งที่อยู่ในนิคมอุตสาหกรรมและในพื้นที่ใกล้เคียงนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งนิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญ คือ นิคมอุตสาหกรรม 304 นิคมอุตสาหกรรม กบินทร์บุรี และนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ เมื่อพิจารณาจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดฉะเชิงเทรา มีโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด 2,194 โรงงาน มีนิคมอุตสาหกรรม 2 แห่ง คือ นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ และนิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ซิตี้ จังหวัดสระแก้ว มีโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด 754 แห่ง จังหวัดสมุทรปราการ มีโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด 7,765 แห่ง และจังหวัดชลบุรี มีโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด 5,184 แห่ง (Department of Industrial Works, 2018) จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พบว่าจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมมีจำนวนมาก ทำให้มีความต้องการบัณฑิตจำนวนมากเมื่อเปรียบเทียบกับการผลิตบัณฑิตในแต่ละปีที่สามารถผลิตได้จำกัด

อุปสรรค (Threats) ที่สำคัญคือ ปัจจุบันแนวโน้มประชากรของประเทศไทยที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะแนวโน้มการลดลงของอัตราการเกิดในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ทำให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และยังส่งผลต่ออุปสงค์การศึกษาในระดับอุดมศึกษาในภาพรวมทั้งประเทศ นอกจากนี้ ยังมีสถาบันการศึกษาอื่นที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ และระดับสากล มีการเปิดสอนหลักสูตรที่คล้ายกันจำนวนมาก ทำให้แต่ละคณะของมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีคู่แข่งจำนวนมาก

ผลการวิเคราะห์สภาวะการแข่งขันในอุตสาหกรรม (Five Force Analysis) มีดังนี้

มิติที่ 1 การแข่งขันกันระหว่างคู่แข่งภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน พบว่า มีคู่แข่งภายในอุตสาหกรรมเดียวกันจำนวนมาก ประกอบด้วยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเซีย เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อได้ ส่วนในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี มีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี มีจำนวน 3 แห่ง คือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ดังนั้น การแข่งขันโดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรีอยู่ในระดับไม่สูงมากนัก

มิติที่ 2 แรงกดดันจากสินค้าหรือบริการทดแทน พบว่า หลักสูตรระดับปริญญาตรีหลายหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีมีเอกลักษณ์โดดเด่นและมีชื่อเสียง ทำให้สินค้าหรือบริการทดแทนที่เป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรีจากสถาบันอื่นสามารถทดแทนได้ยาก จึงถือเป็นแรงกดดันในระดับต่ำ

มิติที่ 3 แรงกดดันจากผู้แข่งขันรายใหม่ จากแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ระบุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ มีสาระสำคัญตอนหนึ่ง คือ ต้องการชะลอการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาขึ้นใหม่ของการจัดการอุดมศึกษาเอกชน โดยให้คำนึงถึงความเชี่ยวชาญและความต้องการในการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะลดโอกาสของคู่แข่งจากเอกชน จึงทำให้แรงกดดันจากสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นคู่แข่งรายใหม่ทั้งจากภาครัฐและเอกชนอยู่ในระดับต่ำ

มิติที่ 4 อำนาจต่อรองของนักศึกษา พบว่า การแข่งขันในระดับพื้นที่ใกล้เคียงอยู่ในระดับสูงและจำนวนประชากรที่จะเข้าสู่ระดับอุดมศึกษามีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้อำนาจต่อรองของนักศึกษามีอยู่ในระดับสูง ซึ่งในอนาคตส่งผลให้แต่ละมหาวิทยาลัยต้องแข่งขันกันเพื่อแย่งนักศึกษา และหากแต่ละมีความคล้ายคลึงมาก จะทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกที่จะศึกษาในมหาวิทยาลัยที่มีความโดดเด่นมากกว่า ดังนั้นมหาวิทยาลัยต้องมีความพร้อมสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อให้อยู่รอดในสภาพการแข่งขันที่สูงขึ้น สามารถผลิตบัณฑิตที่ตรงกับความต้องการ โดยเฉพาะสาขาที่ขาดแคลน

และมิติที่ 5 อำนาจต่อรองของผู้ส่งมอบนักศึกษาที่จะเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสระแก้ว กล่าวคือ สถานศึกษาทั้งในและนอกระบบ เช่น โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน และสถานประกอบการที่มีแรงงานที่ต้องการที่จะเพิ่มคุณวุฒิการศึกษา เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่มีความต้องการให้สนับสนุนด้านทุนการศึกษาและการให้โควตาพิเศษเพื่อเข้าศึกษา ตลอดจนความร่วมมือในการพัฒนาอาจารย์และหลักสูตร ดังนั้น

มหาวิทยาลัยจะต้องมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีเพื่อให้เกิดความสมดุลในการร่วมมือระหว่างสถานศึกษาในพื้นที่และมหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับจังหวัด ระดับพื้นที่ และนิคมอุตสาหกรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับจังหวัด ระดับพื้นที่ และนิคมอุตสาหกรรม โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ทำให้สามารถสรุปลักษณะการดำเนินการของมหาวิทยาลัยออกเป็น 5 บทบาท กล่าวคือ 1) มหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการหลัก 2) มหาวิทยาลัยเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านการศึกษาวิจัย 3) มหาวิทยาลัยบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานระดับจังหวัดและสถานศึกษา 4) มหาวิทยาลัยบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานระดับท้องถิ่น และ 5) มหาวิทยาลัยบูรณาการความร่วมมือกับภาคเอกชนภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ ซึ่งสามารถระบุรายละเอียดความต้องการในแต่ละด้านได้ ดังนี้

1. บทบาทและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยในการตอบโจทย์ความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม และอุตสาหกรรม มีประเด็นความต้องการที่สำคัญคือ ต้องการให้มหาวิทยาลัยสนับสนุนองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการภาคเกษตรกรรม ในการขยายตลาดและเพิ่มโอกาสในการจำหน่าย การพัฒนาจากสินค้าการเกษตรท้องถิ่นสู่วิสาหกิจชุมชน หรือ OTOP (เช่น การจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการ การวิจัยเพื่อพัฒนาด้านผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ การวิจัยด้านการตลาด และการเพิ่มผลผลิตและประสิทธิภาพการผลิต เป็นต้น)

ต้องการให้มหาวิทยาลัยสนับสนุนองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรม (เช่น การจัดอบรมทางด้านการบริหารต้นทุน ด้านบัญชีและภาษีอากร ด้านการบริหารการผลิต และด้านการบริหารการตลาด เป็นต้น) นอกจากนี้ ยังมีความต้องการการพัฒนากำลังคนเข้าสู่ภาคธุรกิจเพื่อเป็นการรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยการเปิดหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการพัฒนาของจังหวัดปราจีนบุรี การพัฒนาฝีมือแรงงานให้มีความรู้ทักษะความชำนาญในสาขาที่จำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในจังหวัดและพื้นที่ใกล้เคียง การพัฒนากำลังคนในด้านเทคโนโลยีเพื่อรองรับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนและเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจของผู้ประกอบการในพื้นที่ (เช่น e-commerce, internet, และ on-line marketing) และการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในรูปแบบการดำเนินการแบบครบวงจร

2. บทบาทและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยในการตอบโจทย์ความต้องการทางด้านสังคม และวัฒนธรรม มีประเด็นความต้องการที่สำคัญคือ ต้องการให้มีการเรียนการสอนที่สามารถต่อยอดความรู้ของประชาชนทั่วไปในพื้นที่ เช่น การสร้างและพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น หรือหลักสูตรระยะสั้น 3-6 เดือน นอกจากนี้ ยังต้องการให้ช่วยสร้างแรงบันดาลใจการตั้งเป้าหมายในอนาคตของเด็กนักเรียนให้เข้าใจถึงความสำคัญในการวางแผนชีวิต ซึ่งส่งผลให้ลดการเกิดปัญหาทางสังคม สำหรับ

ในด้านผู้สูงวัย อยากรให้มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้และพัฒนาผู้สูงวัย หรือการจัดตั้งโรงเรียนสำหรับผู้สูงวัย เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้สูงวัยเพื่อให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมและทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่า

ในด้านวัฒนธรรม ต้องการให้มหาวิทยาลัยทำการศึกษแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ให้ครอบคลุม เพื่อสามารถนำข้อมูลไปวางแผนการให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี ผ่านการศึกษวิจัยอย่างครบวงจรร่วมกับหน่วยงานอื่นในจังหวัดเพื่อส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีในระดับท้องถิ่น

3. บทบาทและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยในการตอบโจทย์ความต้องการทางการศึกษา มีประเด็นความต้องการที่สำคัญคือ ต้องการให้มหาวิทยาลัยสนับสนุนด้านการให้บริการด้านความรู้แก่ชุมชน (เช่น ความรู้ทางการเกษตรกรรมและเทคโนโลยีที่สามารถช่วยเพิ่มผลทางการเกษตร การส่งเสริมการประกอบอาชีพ และความรู้ทางการวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชนเพื่อให้สามารถต่อยอดไปสู่การค้าเชิงพาณิชย์) การให้บริการด้านความรู้แก่โรงเรียน (เช่น การนำความรู้จากมหาวิทยาลัยนำมาถ่ายทอดสู่โรงเรียนและให้โรงเรียนทำหน้าที่ให้การถ่ายทอดไปสู่ชุมชน) ความรู้ทางการจัดการเรียนการสอนสำหรับบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ที่มีความทันสมัย ทันต่อความเปลี่ยนแปลงยุคดิจิทัล และการสอนภาษาที่ 2 และภาษาที่ 3

นอกจากความต้องการข้างต้น ยังมีความต้องการให้มหาวิทยาลัยส่งเสริมโอกาสในการเข้าศึกษาต่อของนักเรียนในพื้นที่ การจัดทำหลักสูตรทวิภาคีที่มีความร่วมมือกับผู้ประกอบการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ที่ตอบสนองความต้องการในการพัฒนาจังหวัดปราจีนบุรี ในทุกด้าน

4. บทบาทและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยในการตอบโจทย์ความต้องการทางการเกษตรกรรมและการท่องเที่ยว สำหรับด้านเกษตรกรรม มีความต้องการให้มหาวิทยาลัยแสดงบทบาทในการช่วยให้เกษตรกรมีความรู้ในการพัฒนากระบวนการผลิตและเพาะปลูก การพัฒนาด้านบรรจุภัณฑ์ การป้องกันโรคพืช การใช้สารกำจัดศัตรูพืช การบริหารและจัดทำบัญชีต้นทุน การใช้เทคโนโลยีการเกษตรเพื่อลดต้นทุน และการสนับสนุนองค์ความรู้ในเชิงปฏิบัติให้แก่ศูนย์การเรียนรู้ประจำตำบล และอำเภอ

สำหรับในด้านการท่องเที่ยว ความต้องการที่สำคัญ ได้แก่ การบูรณะแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงลุ่มน้ำในเส้นทางแม่น้ำบางปะกง การพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการท่องเที่ยว การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และสื่อให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และเชิงวัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยว การวิจัยเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงนิเวศ เชิงเกษตร และเชิงวัฒนธรรมเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ท้องถิ่น

สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจด้านการท่องเที่ยว ต้องการการสนับสนุนในการจัดหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เช่น ภาษาต่างประเทศ การให้บริการที่มีคุณภาพและเป็นมาตรฐานสากล การจัดทำ

แผนธุรกิจ การอบรมมัคคุเทศก์ การวางแผนด้านการตลาด การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การบริหารจัดการธุรกิจการท่องเที่ยว และการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้บริหารระดับคณะ จากทั้ง 10 คณะ และ 1 วิทยาลัย ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ผลการวิจัย พบว่า ในการแสดงบทบาทและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยฯ เมื่อมีการจัดตั้ง “วิทยาเขตปราชญ์บุรี” แล้วนั้น จะสามารถตอบโจทย์ความต้องการจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ในหลายแนวทางที่ศักยภาพปัจจุบันของมหาวิทยาลัย สามารถดำเนินการได้ทันทีเมื่อมีการจัดตั้งวิทยาเขตปราชญ์บุรี อาทิ เช่น คณะเทคโนโลยีการเกษตร สามารถดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการด้านเกษตรกรรม โดยเฉพาะการจัดการการเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farm) ผ่านการสร้างองค์ความรู้ที่ช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและระบบดิจิทัล นวัตกรรม การจัดการข้อมูล เพื่อผลักดันให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิต ภายใต้งบประมาณที่เหมาะสม ซึ่งในเขตพื้นที่ของปราชญ์บุรี ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่อุตสาหกรรมและพื้นที่การเกษตร ซึ่งคณะเทคโนโลยีการเกษตร ที่มีศักยภาพในด้านดังกล่าว จะสามารถสนับสนุนองค์ความรู้ได้ และยังสามารถช่วยเหลือในด้านการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) การฝึกอบรมมาตรฐานของการเกษตรอินทรีย์ วัฒนธรรมเกษตรอินทรีย์ การขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ และการร่วมพัฒนาพื้นที่ในการผลิตอาหาร

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จะสามารถสนับสนุนเรื่องของการเกษตรอัจฉริยะ ซึ่งมีความชำนาญทางด้านการวางแผนภูมิศาสตร์ที่สามารถนำไปบูรณาการในการออกแบบภูมิทัศน์ ออกแบบการใช้พื้นที่เพื่อตอบโจทย์ทางด้านการเกษตรอัจฉริยะ นอกจากนี้ด้านความต้องการทางด้านการท่องเที่ยว คณะเทคโนโลยีการเกษตรและคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สามารถสนับสนุนการจัดทำแผนที่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมและวัฒนธรรม โดยจัดทำแผนที่แหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงในพื้นที่จังหวัดปราชญ์บุรี เพื่อสร้างจุดสนใจให้นักท่องเที่ยว สร้างจุดแข็งของการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัด ที่มีการรวมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไว้ด้วยกัน เพื่อช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่จากการท่องเที่ยว ทั้งนี้จะสนับสนุนในด้านการออกแบบและข้อมูลพื้นฐาน โดยการจัดระบบเพื่อสะท้อนแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ พื้นที่ที่มีศักยภาพที่น่าสนใจ ตลอดจนเส้นทางและจุดแวะพักที่น่าสนใจ

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดำเนินการสนับสนุนในด้านเกษตรกรรมได้เป็นอย่างดี โดยมีกลุ่มวิชาการทางด้านปศุสัตว์ภาพที่จะสามารถช่วยทางด้านวิชาการด้านปศุสัตว์ภาพแก่เกษตรกรได้ทั้งในพื้นที่จังหวัดปราชญ์บุรีและในจังหวัดใกล้เคียง

คณะศิลปศาสตร์ จะสามารถสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยทำการเก็บข้อมูลเชิงลึกในพื้นที่ เพื่อให้ทราบถึงบริบทของการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดปราชญ์บุรี เกี่ยวกับเส้นทาง การท่องเที่ยว ความต้องการของทางจังหวัดปราชญ์บุรี และความต้องการของผู้ประกอบการ เพื่อให้การสนับสนุน เช่น การให้การสนับสนุนสถานประกอบการในเรื่องของการอบรมที่เกี่ยวข้องเพื่อยกระดับการท่องเที่ยว ทั้งใน

มติของการร่วมกันบริหารดูแลสถานที่ท่องเที่ยวในระดับชุมชน เพื่อวางแผนร่วมกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดและประชาชนในชุมชนให้สามารถทำเป็นแผนระยะยาว

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ จะสามารถให้การสนับสนุนทางด้านการผลิตสื่อสำหรับสนับสนุนการท่องเที่ยวในจังหวัดปราจีนบุรี ทั้งสื่อที่เป็นสิ่งพิมพ์ และสามารถให้การสนับสนุนในด้านการเป็นที่ปรึกษา การวางแผนการผลิตสื่อ การรับจ้างเป็นผู้ผลิตสื่อ นอกจากนี้ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ จะสามารถสนับสนุนทางด้านการพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยว และงานประเพณีประจำท้องถิ่นต่างๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัด รวมทั้งให้การอบรมแก่ผู้ประกอบการทางด้านการท่องเที่ยว โรงแรม ที่พัก รวมทั้งหน่วยงานปกครองระดับตำบล อำเภอและจังหวัด ในการพัฒนาเว็บไซต์ให้ทันสมัย มีข้อมูลที่เป็นปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อเพิ่มการประชาสัมพันธ์และเพิ่มโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด

วิทยาลัยการแพทย์แผนไทย มีศักยภาพและความเชี่ยวชาญที่สามารถให้การสนับสนุนผู้ประกอบการ OTOP โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางและผลิตภัณฑ์เสริมความงาม เช่น ครีมบำรุงผิว แชมพูสระผม ยาสีฟัน สบู่ และผลิตภัณฑ์เครื่องหอมต่าง ๆ โดยสามารถจัดการอบรมเพื่อให้ความรู้ทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ระบบการและแผนการผลิตให้กับผู้สนใจและผู้ประกอบการในพื้นที่ได้ นอกจากนี้ยังสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนที่ผลิตสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางและผลิตภัณฑ์เสริมความงาม โดยสามารถเป็นผู้รับจ้างผลิตให้แก่ชุมชน ทำให้สามารถบริหารต้นทุนและยกระดับสินค้าของวิสาหกิจชุมชน และวิทยาลัยการแพทย์แผนไทย ยังสามารถให้การฝึกอบรมวิชาชีพการนวดแผนไทยหรือการจัดการสปา การจัดอบรมทางด้านการบริหารจัดการธุรกิจสปาให้กับผู้ประกอบการ

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ สามารถให้การสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการร้านอาหาร ผู้ประกอบการสินค้าประเภทอาหาร ในพื้นที่ได้เป็นอย่างดีทั้งในด้านเทคโนโลยีการผลิตกระบวนการผลิตที่มีมาตรฐาน โดยเฉพาะสินค้าในกลุ่มอาหารที่ผลิตจากวิสาหกิจชุมชน เพื่อสนับสนุนการยกระดับให้เป็นสินค้าของฝากที่มีกระบวนการผลิตที่มีมาตรฐาน สะอาด ปลอดภัย สำหรับผู้ประกอบการร้านอาหารโดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยว คณะฯ สามารถให้การสนับสนุนการอบรมมาตรฐานอาหารปลอดภัย เพื่อช่วยสร้างจุดแข็งเพิ่มขึ้นให้แก่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดปราจีนบุรี สำหรับผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าเครื่องนุ่งห่ม คณะฯ สามารถให้การสนับสนุนในด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มของวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนผู้ประกอบการในพื้นที่

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สามารถให้การสนับสนุนในรูปแบบการบริการวิชาการ เพื่อให้บุคลากรในภาคอุตสาหกรรมเข้ามายกระดับให้กับเขาในการพัฒนาศักยภาพตนเอง คณะครุศาสตร์ฯ มีกลุ่มเครือข่ายทางอุตสาหกรรมอาชีพซึ่งพร้อมที่จะสนับสนุนกิจกรรม โดยการดำเนินการจะเป็นใน

รูปแบบการให้บริการฝึกอบรมระยะสั้นตามความต้องการของสถานประกอบการ ซึ่งอาจจะเป็นหัวข้อที่เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของพนักงาน การพัฒนาแนวคิดการสร้างผลิตภัณฑ์ การพัฒนากระบวนการเพื่อลดความสูญญ นอกจากรนี้ คณะครุศาสตร์ฯ สามารถดำเนินการร่วมกับคณะวิศวกรรมศาสตร์ได้ในลักษณะของการจัดอบรมแบบมีค่าใช้จ่าย โดยออกแบบเป็นหลักสูตรระยะสั้น 3-6 เดือน ซึ่งหากมีการดำเนินการในระยะยาวอาจจัดตั้งเป็นศูนย์อบรม เฉพาะทาง ซึ่งใช้เงินลงทุนไม่สูง แต่ น่าจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่มาก

คณะวิศวกรรมศาสตร์ ยังสามารถให้การสนับสนุนในด้านการฝึกอบรมเพื่อการทดสอบคุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับด้านอุตสาหกรรมเพื่อรองรับการยกระดับมาตรฐานทักษะฝีมือแรงงาน โดยใช้ศูนย์อบรมในวิทยาเขตปราจีนบุรี สำหรับผู้ที่ต้องการทดสอบนั้น วิทยาเขตจะทำหน้าที่เป็นศูนย์รับลงทะเบียนและมีระบบรองรับส่งผู้ที่ต้องการทดสอบมายังส่วนกลางที่ธัญบุรี ซึ่งจะเป็นการลงทุนน้อยกว่าโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อครุภัณฑ์สำหรับการทดสอบเพิ่ม

การวิเคราะห์เศรษฐกิจศาสตร์การศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
พบว่า การพิจารณาความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดกับมหาวิทยาลัย โดยตรงนั้น ด้วยจำนวนเงินลงทุนที่มีมูลค่ามากนั้น อาจให้ผลตอบแทนทางตรงกับมหาวิทยาลัยในฐานะผู้ลงทุนนั้นอาจไม่คุ้มค่า หากจะเปรียบ เทียบกับการวิเคราะห์การลงทุนในทางธุรกิจ แต่เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีบทบาทที่สำคัญในการสร้างทรัพยากรบุคคลและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่และประเทศไทยโดยรวมนั้น การจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตปราจีนบุรี จะให้ผลตอบแทนการลงทุนทางอ้อมที่มีความคุ้มค่าแก่พื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าเป็นความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจทางอ้อมของการจัดตั้งวิทยาเขตปราจีนบุรี กล่าวคือ ในบริบทการพัฒนาประเทศของวิทยาเขตปราจีนบุรี จะสามารถพัฒนาศักยภาพและกำลังคน โดยเป็นการเพิ่มโอกาสให้กับประชากรสามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของรัฐในด้านการศึกษา เป็นการกระจายการให้บริการภาครัฐทางด้านการศึกษา และเป็นการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการสร้างและพัฒนาคนและส่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งถือได้ว่ามีส่วนสนับสนุนนโยบายประเทศไทย 4.0 โดยการสร้างความเข้มแข็งจากภายในที่มีกลไกขับเคลื่อนอยู่ 3 ตัว ตามที่ Maesincee (2016) ได้กล่าวไว้คือ การยกระดับนวัตกรรมของทุกภาคส่วนในประเทศ การสร้างสังคมที่มีจิตวิญญาณของความเป็นผู้ประกอบการ และการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเครือข่าย

ส่วนในบริบทของการพัฒนาพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี ที่ถือว่าเป็นรอยต่อของนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดใกล้เคียง และการเป็นพื้นที่ที่อยู่ในบริเวณเศรษฐกิจพิเศษ วิทยาเขตปราจีนบุรี จะสามารถนำพื้นที่ที่ได้รับมอบจากจังหวัดปราจีนบุรีมาสร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ให้แก่ทั้ง ชุมชน สังคม การศึกษา ตลอดจนนิคมอุตสาหกรรมและสังคมโดยรวม ทำให้เกิดกำลังคนที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในการขยาย Area based โดยช่วยยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบ

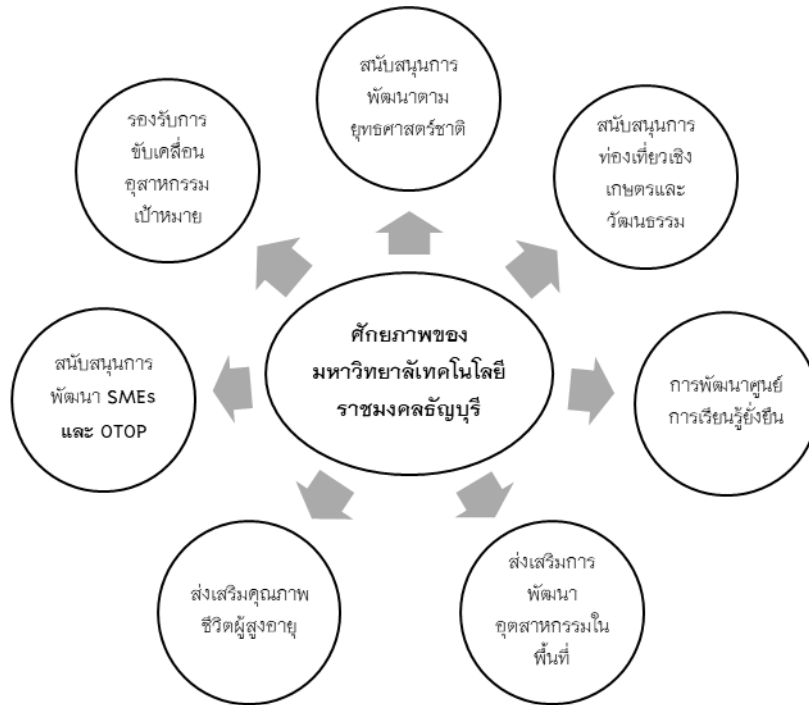
มาตรฐาน ต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคการท่องเที่ยวและบริการ นอกจากนี้ในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้วยศักยภาพของมหาวิทยาลัยที่มีการพัฒนาหลักสูตร และการมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้เป็นบัณฑิตนักปฏิบัติ ดังนั้น การจัดตั้งวิทยาเขตปราจีนบุรี จึงควรมีรูปแบบการเรียนการสอนแบบ Multi-system ที่มีลักษณะแบบสหวิทยาการ เพื่อให้การดำเนินงานมีการคล่องตัวและมีความยืดหยุ่นสามารถตอบสนองความต้องการของแต่ละภาคส่วนได้เป็นอย่างดี ทั้งในด้านการพัฒนาสังคม การสนับสนุนการพัฒนาผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรม ทั้งในรูปแบบของหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งจากการวิเคราะห์ Area base นั้น เป็นโอกาสที่ดีอย่างยิ่งของวิทยาเขตปราจีนบุรีที่จะนำศักยภาพทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม ไปพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการให้ผู้ประกอบการมีความรู้ทางเทคโนโลยี ส่งเสริมผู้ประกอบการให้สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมทั้งในด้านการออกแบบและการจัดการธุรกิจ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาที่อธิบายแนวทางการแสดงบทบาทและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยในการตอบสนองต่อความต้องการมีส่วนได้ส่วนเสียและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ได้สรุปลักษณะการแสดงบทบาทของมหาวิทยาลัยไว้ คือ การเป็นผู้ดำเนินการหลัก การเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านการศึกษาวิจัย การบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานระดับจังหวัดและสถานศึกษา การบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานระดับท้องถิ่น และการบูรณาการความร่วมมือกับภาคเอกชน ภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดปราจีนบุรีและจังหวัดใกล้เคียงทั้งในด้านเศรษฐกิจ พาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านการศึกษา และด้านเกษตรกรรมและการท่องเที่ยว ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ Benneworth & Fitjar (2019) ที่ระบุว่ามหาวิทยาลัยสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิภาคในหลากหลายแนวทาง ทั้งการผลิตบัณฑิตให้ตรงตามความต้องการเพื่อได้รับการจ้างงาน ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย-ภาคอุตสาหกรรม การสนับสนุนการกำหนดนโยบายและสร้างผลกระทบทางนวัตกรรมในระดับภูมิภาค การเข้าไปมีส่วนร่วมในพันธกิจระดับภูมิภาค และการเชื่อมโยงเครือข่ายพันธมิตรในระดับนานาชาติเพื่อให้เกิดการไหลขององค์ความรู้ระดับสากลเข้าสู่ท้องถิ่น

จากการศึกษาศักยภาพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่มีอยู่ ผ่านการระดมความคิดและแสดงความคิดเห็นจากผู้บริหารในระดับคณะ พบว่า มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการสนับสนุนและพัฒนาตามความต้องการแต่ละด้านของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในพื้นที่ โดยสามารถดำเนินการในรูปแบบของการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศ (COE) หรือศูนย์การเรียนรู้ หรือศูนย์การพัฒนาเฉพาะทาง โดยใช้ศักยภาพและความเชี่ยวชาญของแต่ละคณะที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการในพื้นที่ที่หลากหลาย โดยสามารถให้การสนับสนุน

ทั้งในแบบการบริการวิชาการ การให้ความรู้แก่หน่วยงานต่าง ๆ การจัดการอบรม การจัดหลักสูตรระยะสั้น การรับทำวิจัยเชิงลึก การรับเป็นที่ปรึกษา ซึ่งการดำเนินการในลักษณะที่หลากหลายรูปแบบนี้จะเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่เป็นการหารายได้ให้แก่วิทยาเขตปราจีนบุรี และในขณะเดียวกันก็จะเป็นการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในระดับจังหวัด ระดับภูมิภาคและระดับประเทศได้เป็นอย่างดี ตามแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 แสดงคักยภาพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลฉัญบุรี

โครงการจัดตั้ง “วิทยาเขตปราจีนบุรี” นั้น มีปัจจัยเกื้อหนุนหลายประการ โดยเฉพาะความพร้อมของบุคลากร ระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ทางด้านวิชาการ เช่น หลักสูตรเสริมสร้างและพัฒนาฝีมือช่างเทคนิค หลักสูตรเสริมสร้างคักยภาพของผู้ประกอบการ หลักสูตรด้านภาษา และหลักสูตรพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจด้านการท่องเที่ยว ด้านการเงิน และด้านบริหารธุรกิจ ทำให้การจัดตั้งวิทยาเขตมีส่วนร่วมเอื้อประโยชน์ต่อสังคมในหลายด้าน และวิทยาเขตปราจีนบุรี จะเป็นอีกหนึ่งแรงขับเคลื่อนที่สำคัญ ซึ่ง Chienwattanasook, Jernsittiparsert & Jarinto (2019) พบว่ามหาวิทยาลัยมีอิทธิพลต่อการพัฒนาความตั้งใจของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา โดยเฉพาะความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ

สรุป

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับคักยภาพทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลฉัญบุรี และการพิจารณาโครงการจัดตั้งวิทยาเขตปราจีนบุรี เมื่อพิจารณาความสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดปราจีนบุรี การวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

ในระดับจังหวัด ระดับพื้นที่ และนิคมอุตสาหกรรม ตลอดจนผู้บริหารระดับคณะของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า วิทยาเขตปราชญ์บุรี จะสามารถสนับสนุนแผนพัฒนาจังหวัดในแต่ละด้านคือ 1) การพัฒนาด้านเกษตรกรรม และการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ โดยเน้นทางด้าน การเกษตรที่ปลอดภัย มีการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายจากผู้ผลิตถึงผู้บริโภค 2) การพัฒนา ด้านการค้าและอุตสาหกรรม โดยการช่วยพัฒนาผู้ผลิต ผู้ค้าและการให้ความรู้แก่ผู้บริโภค เพื่อช่วย หน่วยงานภาครัฐกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจไปยังเศรษฐกิจฐานรากอย่างทั่วถึง 3) ด้าน สังคมและการศึกษา การมีวิทยาเขตปราชญ์บุรีจะช่วยยกระดับมาตรฐาน และเพิ่มโอกาสทางสังคมและ การศึกษา ผ่านการพัฒนาศักยภาพประชากรในพื้นที่ รวมถึงส่งเสริมโอกาสในการมีงานทำ 4) การ พัฒนาด้านการท่องเที่ยว โดยช่วยผลักดันคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้า บริการ ผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มี มาตรฐาน ผ่านกระบวนการสร้างบุคลากรและส่งผ่านองค์ความรู้ และ 5) การพัฒนาด้านการแพทย์ แผนไทยและสมุนไพร เนื่องจากจังหวัดปราชญ์บุรีเป็นแหล่งปลูกพืชสมุนไพร การดำเนินการของวิทยา เขตปราชญ์บุรีในอนาคตจะช่วยพัฒนาบุคลากรและเทคโนโลยี ตั้งแต่กระบวนการผลิตจนไปสู่ผลิตภัณฑ์ แปรรูป โดยสามารถสนับสนุนด้านการวิจัยและการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้ประกอบการ ในพื้นที่สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืนสรุปในภาพรวมของบทความ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

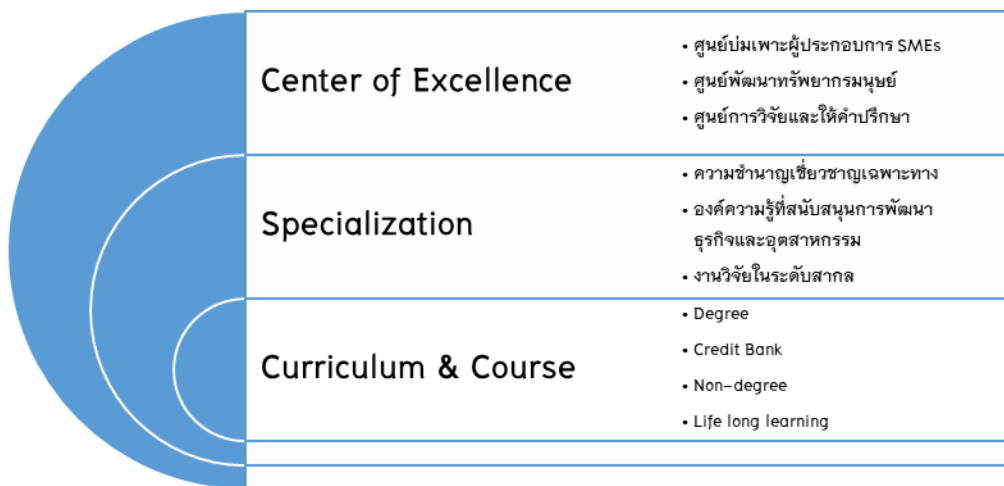
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ศักยภาพทางด้านเศรษฐศาสตร์การศึกษาและความ พร้อมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่มีอยู่นั้น สามารถนำไปใช้ในการผลิตกำลังคนที่มี ความรู้และมีทักษะในการทำงานเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้แก่พื้นที่และภูมิภาค

ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านการศึกษา เศรษฐกิจการค้า อุตสาหกรรม และการปกครอง จะต้องเร่งบูรณาการความร่วมมือให้เกิดการ ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ซึ่งเป็นหน้าที่ของทุกหน่วยงานที่จะต้องมีส่วนร่วมสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เหล่านี้ โดยเฉพาะจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ การผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อ สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่า เทียมทางการศึกษา ที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงาน ตลอดจนภาคการค้า อุตสาหกรรมและภาคประชาสังคม

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า โครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี วิทยาเขตปราชญ์บุรี นั้นมีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่ผ่านการยกระดับ

คุณภาพทางการศึกษา ซึ่งจะช่วยลดข้อจำกัดและอุปสรรคในการพื้นที่ โดยบทบาทในการร่วมพัฒนาท้องถิ่นและในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงนั้นถือเป็นหนึ่งในวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญของมหาวิทยาลัย

ดังนั้นหน่วยงานของมหาวิทยาลัยควรดำเนินการ ดังนี้ ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย และระดับคณะ ควรกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของวิทยาเขตปราจีนบุรี ให้มีรูปแบบการเรียนการสอนสมัยใหม่ มีการเน้นสื่อการเรียนการสอนแบบ Online เน้นให้มีฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการจริง เน้นการนำผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการทำงาน ทั้งภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมมาเป็นผู้ส่งต่อความรู้ และเน้นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการพัฒนาประเทศ ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีคุณภาพ (S-curve) และอุตสาหกรรมใหม่ที่มีความสำคัญต่อการแข่งขันของประเทศ (New S-curve) โดยเน้นการยกระดับคุณภาพของบุคลากรในแต่ละวิชาชีพ ซึ่งอุตสาหกรรมอนาคตเหล่านี้จะเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ทั้งอุตสาหกรรมหุ่นยนต์ (Robotics) อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ (Aviation and Logistics) อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ (Biofuels and Biochemical) อุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital) และอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) ทั้งนี้ วิทยาเขตปราจีนบุรี จะสามารถสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรม โดยรูปแบบการจัดตั้งสามารถเสนอแนะได้ดัง แผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 รูปแบบการจัดตั้งจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตปราจีนบุรี

สำหรับผู้รับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตร ควรมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ด้านการยกระดับการผลิตและมาตรฐานอุตสาหกรรม ควรมีการพัฒนาหลักสูตรตาม Mega-Trend ที่ตอบสนองความต้องการในระดับมหภาค และสอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม เพื่อรองรับการขยายตัวของพื้นที่ รวมถึงพื้นที่รอยต่อการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน หลักสูตรของวิทยาเขตปราจีนบุรี ควรมุ่งสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรและแรงงานที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดใกล้เคียง ให้สอดคล้องกับนโยบาย “ประเทศไทย 4.0” ที่มุ่งเปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมใน

ปัจจุบัน ไปสู่ Smart Farming เปลี่ยนจาก SMEs แบบเดิมไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups ที่มีศักยภาพสูง เปลี่ยนแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูง เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ออกข้อความรู้ที่สำคัญ คือ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่นำไปสู่การพัฒนาประเทศนั้น ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ ซึ่งการพัฒนาทุนมนุษย์นั้นไม่สามารถสำเร็จได้โดยง่าย และไม่อาจสำเร็จจากการดำเนินงานของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเพียงฝ่ายเดียว จากการวิจัยชี้ให้เห็นว่า แม้มหาวิทยาลัยจะมีความพร้อมในทุกด้านเพียงใด ก็ไม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายได้ หากขาดการสนับสนุนและร่วมมือจากทุกภาคส่วน สำหรับมหาวิทยาลัยอื่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบาย และการดำเนินกิจกรรมของแต่ละมหาวิทยาลัย ที่ต้องคำนึงถึงบทบาทที่มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการได้ โดยควรให้ความสำคัญกับการหาช่องทางที่ทำให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานทุกระดับ ตลอดจนภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ

อย่างไรก็ตาม การศึกษาในครั้งนี้ยังต้องอาศัยข้อมูลที่มีความชัดเจนในด้านงบประมาณ ที่จะได้รับจัดสรรจากรัฐบาล เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาความคุ้มค่าทางด้านการเงินและการวิเคราะห์ต้นทุนในการผลิตบัณฑิต ดังนั้น ประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับต้นทุนที่ใช้ทั้งหมดในการจัดการศึกษาและการวิเคราะห์ต้นทุนต่อการผลิตบัณฑิต เพื่อให้ได้ภาพที่ชัดเจนครอบคลุมทุกประเด็นในการดำเนินการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย

References

- Benneworth, P., & Fitjar, R. D. (2019). Contextualizing the role of universities to regional development: introduction to the special issue. *Regional Studies, Regional Science*, 6(1), 331–338. DOI: 10.1080/21681376.2019.1601593
- Chantawong, C., Saengsook, N., Amornrattanasak, S., & Cruthaka, C. (2019). The capability development model for lecturers promoting to executive position in Rajamangala University of Technology in the central region. *Journal of Suvarnabhumi Institute of Technology*, 5(2), 14–29.
- Chienwattanasook, K., Jernsittiparsert, K., & Jarinto, K. (2019). the influence of entrepreneurial orientation, entrepreneurial education and university support on the entrepreneurial intentions of Thai graduates, with the moderating role of culture. *International Journal of Innovation, Creativity and Change*, 10(1), 198–220.
- Chularut, P. (2018). Learning management for students in the Thailand 4.0 era. *Veridian E-Journal, Silpakorn University Humanities (Social Sciences, and Arts)*, 11(2), 2363–2380.

- Department of Industrial Works. (2018). *Statistics on the number of industrial factories by province 2018*. <http://reg3.diw.go.th/webdiw/static-fac/>
- Holden, J., & Aslam, M. (2014). *Education economics a guide through the subject*. <http://www.heart-resources.org/wp-content/uploads/2014/07/Education-Economics-a-guide-through-the-subject.pdf>
- Jarinto, K., Jermittiparsert, K., & Chienwattanasook, K. (2019). The Influence of Innovation and self-employment on entrepreneurial inclination: The moderating effect of the role of universities in Thailand. *International Journal of Innovation, Creativity and Change*, 10(1), 174–197.
- Maesincee, S. (2016). *Thailand 4.0*. http://planning2.mju.ac.th/government/20111119104835_planning/Doc_25590823143652_358135.pdf
- Office of National Economic and Social Development. (2017). *National economic and social development plan vol. 12 (2017–2021)*. https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=develop_issue
- Provincial Labour Office Prachinburi. (2017). *Report of the events and labor index of Prachinburi 2017*. Provincial Labour Office Prachinburi. <http://prachinburi3.mol.go.th/sites/prachinburi.mol.go.th/files/bthwiekhraahkaarraayngaansthaankaarnaerngngaanaitrmaas1pii2560.pdf>
- Pholpirul, P. (2015). *Economic teacher*. National Institution of Development Administration.
- Psacharopoulos, G., & Patrinos, H. A. (2004). Human capital and rates of return. In G. Johnes & J. Johnes (Eds.), *International handbook on the economics of education* (pp. 1–33). Edward Elgar Publishing Limited.
- Rajamangala University of Technology Thanyaburi. (2020). *Policies and Strategic Plans 2020 – 2037*. <http://www.agr.rmutt.ac.th/action-plan-agr-rmutt>
- Refrigeri, L., & Alendri, G. (2014). The economics of education as educational science. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 116, 2059–2063.
- Romero, I., & Petrescu, R. M. (2011). Universities as suppliers of entrepreneurship education services. The cases of the University of Seville and the academy of economic studies in Bucharest. *The Amfiteatru Economic Journal*, 13(30), 347–361.
- Tessema, G. D. (2012). Impact of entrepreneurship education on entrepreneurial intentions of business and engineering students in Ethiopia. *African Journal of Economic and Management Studies*, 3(2), 258–277.